

hallitussihteeri Jutta Kaskimäki
Työ- ja tasa-arvo-osasto

VN/1982/2026
VN/1982/2026-STM-8

Lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle toimenpidealoitteista TPA 62/2025 vp ja TPA 27/2026 vp

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä asiantuntijalausuntoa kahdesta toimenpidealoitteesta, jotka koskevat yhdenvertaisuusvaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston lakkauttamista.

Ensimmäisessä toimenpidealoitteessa TPA 62/2025 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin viipymättä yhdenvertaisuusvaltuutettua ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistoa koskevan sääntelyn muuttamiseksi siten, että nykyiset toiminnot lakkaavat tai siirtyvät muille viranomaisille. Toisessa toimenpidealoitteessa TPA 27/2026 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston lakkauttamiseksi ja sen tehtävien uudelleenjärjestämiseksi valtion ydintehtäviä paremmin tukevalla tavalla.

Yhdenvertaisuutta haastetaan tällä hetkellä laajasti globaalisti ja Euroopan unionissa. Tällä on vaikutuksia myös kansalliseen yhdenvertaisuustyöhön. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, joka edistää yhdenvertaisuutta ja puuttuu syrjintään. Valtuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaportoijana, naisiin kohdistuvan väkivallan raportoijana ja maastapoistamisen täytäntöönpanon valvojana. Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtäviin sisältyy lisäksi ulkomaalaisten oikeuksien ja aseman edistäminen.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun rooli yhdenvertaisuuden edistämisessä on siis keskeinen ja merkittävä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että yhdenvertaisuusvaltuutettu on jatkossakin itsenäinen ja riippumaton toimija ja ei näin ollen pidä kannatettavana yhdenvertaisuusvaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston lakkauttamista.